

Eveliina Nevala

SHOWTANSSIN OPETUS 2020-LUVUN SUOMESSA

SHOWTANSSIN OPETUS 2020-LUVUN SUOMESSA

Eveliina Nevala
Opinnäytetyö
Kevät 2022
Tanssinopettajan tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Tanssinopettajan tutkinto-ohjelma

Tekijä: Eveliina Nevala

Opinnäytetyön nimi: Showtanssin opetus 2020-luvun Suomessa

Työn ohjaajat: Anni Heikkinen, Petri Hoppu

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2022

Sivumäärä: 32 + 2 liitettä

Tässä opinnäytetyössä tutkin showtanssin opetusta 2020-luvun Suomessa. Showtanssin ympärillä käy aktiivisesti keskustelu lajin määrittelemättömyydestä, joka nähdään haasteena tanssin opetuksessa. Lajin tekniikan vakiintumattomuus ja rajattomuus tekevät sen pitkäjänteisestä opettamisesta haastavaa, mutta toisaalta myös vapauttavaa. Tavoitteenani oli selkeyttää showtanssin lajimääritelmää sekä toteuttaa opinnäytetyö, joka voisi mahdollisesti toimia pohjana esimerkiksi showtanssin opetussuunnitelman luomiselle. Työni tutkimusosion tiedonhankintamenetelmäksi valitsin puolistrukturoidun haastattelun, johon osallistui neljä eri puolilla Suomea tanssinopettajina toimivaa henkilöä. Haastatteluiden tarkoituksena oli kerätä tietoa showtanssin ilmentymisestä eri puolella Suomea sekä pohtia lajin opettamista tavoitteellisesta näkökulmasta. Haastatteluissa käsiteltiin esimerkiksi showtanssin lajimääritelmää, taitojen opetusta eri tasoilla, opetuksen suunnittelua, sekä kilpailukulttuurin vaikutusta lajin tämänhetkiseen muotoon.

Työni tietoperustaosiossa hyödynsin kasvatustieteen, perusopetuksen ja oppimisen psykologian kirjallisuutta, showtanssista kirjoitettua opinnäytetyötä sekä showtanssin julkisia opetussuunnitelmia. Showtanssista on olemassa hyvin vähän kirjallisuutta, joten koin aiheesta kirjoitetun opinnäytetyön käytön perustelluksi. Tutkimukseni keskiössä olivat haastattelut, joiden tarkoituksena oli selvittää showtanssin ilmentymistä 2020-luvulla. Keskeisinä teemoina esiin nousivat monipuolisuus, motivaatio, tavoitteet, suunnitelmallisuus ja luovuus.

Tuloksista voidaan päätellä, että showtanssin opetus 2020-luvulla on hyvinkin monimuotoista ja se näyttäytyy erilaisena riippuen siitä, kuka sitä opettaa. Laji perustuu vahvasti esiintymiseen, johon panostetaan myös opetuksessa. Showtanssin opetuksessa on olemassa vakiintuneita teknisiä taitoja, jotka nousivat esiin niin haastatteluissani kuin myös julkisissa showtanssin opetussuunnitelmissa, mutta painoarvoa on myös opettajan omalla tyyllillä ja kiinnostuksen kohteilla. Tutkimus osoitti, että showtanssilla on mahdollisuudet kehittyä vakiintuneen tekniikan omaavaksi lajiksi, sillä sitä opetetaan jo nyt yhtenäisen linjan mukaisesti eri puolilla Suomea.

Tutkimukseni oli hyödyllinen itselleni, sillä tulevaisuudessa aion työskennellä pääasiassa showtanssinopettajana, joten koin tarpeelliseksi selkeyttää itselleni lajin traditiota, sisältöä ja tämänhetkistä määritelmää. Määrittelemättömän lajin ympärille voi toisinaan olla haastavaa muodostaa selkeitä opetuskokonaisuuksia ja koen, että opinnäytetyöni toimii hyvänä pohjana niin itselleni kuin muillekin tanssinopettajille, jotka haluavat saada tukea showtanssin opetukseen ja opetuksen suunnitteluun.

Asiasanat: showtanssi, opetuksen suunnittelu, opetussuunnitelma, tavoitteet

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Dance Teacher Education, Option of show dance

Author: Eveliina Nevala

Title of thesis: The Teaching of Show Dance in Finland in the 2020s

Supervisor: Anni Heikkinen, Petri Hoppu

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2022

Number of pages: 32 + 2 appendices

This thesis studies the teaching of show dance in Finland in the 2020s. Its purpose is to clarify the definition of the genre of show dance and to potentially serve as a basis for creating a curriculum for show dance. The thesis author chose a semi-structured interview as the data acquisition method for the research part of the thesis, which was attended by four people working as dance teachers in different parts of Finland. The purpose of the interviews was to gather information about the appearance of show dance in different parts of Finland, and to consider the teaching of show dance from a goal-oriented perspective. The interviews covered, for example, the definition of show dance, the teaching of skills at different levels, the planning of teaching, and the impact of competitive culture on the current form of show dance. Finnish literature on educational science, basic education and psychology of learning and a thesis written about show dance as well as public curricula for show dance was also used as research material of the thesis. Versatility, motivation, goals, planning, and creativity emerged as key themes.

The results suggest that show dance is taught in diverse ways and will look different depending on who is teaching it. Show dance is strongly based on performance which is also emphasized in teaching. There are well-established technical skills in teaching show dance that came to the fore in the interviews as well as in public show dance curricula, but there is also an emphasis on the teacher's own style and interests. The research showed that show dance has the potential to develop its established dance technique, as it is already taught similarly across Finland.

Keywords: show dance, planning of teaching, curriculum, goals

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	SHOWTANSSI SUOMESSA	8
2.1	Lajimääritelmä ja historiaa	8
2.2	Showtanssin näyttäytyminen tanssikouluissa	9
2.3	Tavoitteellisuus showtanssin opetuksessa	10
2.4	Kilpailukulttuuri	12
3	OPETUSKÄSITYKSET 2020-LUVULLA.....	13
3.1	Opettajan rooli	13
3.2	Arviointi	14
3.3	Vuorovaikutus	15
3.4	Opetussuunnitelma opetuksen tukena	16
4	SHOWTANSSINOPETTAJIEN HAASTATTELUT	18
4.1	Tutkimusasetelma	18
4.2	Showtanssin lajimäärittely	19
4.3	Opetuksen suunnittelu	21
4.4	Keskeiset sisällöt lajin opetuksessa	22
4.5	Kilpailukulttuurin vaikutus lajin nykyiseen muotoon	24
4.6	Tavoitteellisuus showtanssin opetuksessa	25
5	YHTEENVETO	27
5.1	Pohdinta	27
5.2	Päätelmät	28
5.3	Showtanssi tulevaisuudessa ja jatkotutkimusten mahdollisuudet	29
	LÄHTEET.....	31
	LIITTEET	33

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä tutkin showtanssin opettamista Suomessa 2020-luvulla. Opinnäytetyöni tarkastelun kohteena ovat showtanssin historia ja nykyinen lajimääritelmä, opetuskäsitykset ja -metodit, kilpailukulttuurin vaikutukset lajin kehittymiseen ja opetettavaan sisältöön sekä lajin opetus tavoitteellisesta näkökulmasta. Tutkimustani varten haastattelen neljää eri puolilla Suomea showtanssinopettajina toimivaa henkilöä.

Opinnäytetyöni sai alkunsa showtanssin opetuksen ongelmallisuudesta. Showtanssin ympärillä käy aktiivisesti keskustelu lajin määrittelemättömyydestä, joka nähdään haasteena tanssin opetuksessa. Lajin tekniikan vakiintumattomuus ja rajattomuus tekevät sen pitkäjänteisestä opettamisesta haastavaa, mutta toisaalta myös vapauttavaa. Työni tarkoituksena on selkeyttää käsityksiä showtanssin nykyisestä muodosta opetettavana tanssilajina.

Opinnäytetyöni tutkimuskysymykset ovat: Mitä showtanssin opetus on 2020-luvun Suomessa? Miten lajin opetusta voisi kehittää? Pohdin showtanssin opettamisen suunnitelmallisuutta ja opetussuunnitelman käyttöä opettajan tukena ja työvälineenä. Minua kiinnostaa, miten opetussuunnitelman noudattaminen vaikuttaa showtanssin opettamiseen ja mitä se mahdollistaa tavoitteellisessa tanssin opetuksessa. Haastatteluiden pohjalta toivon saavani tietoa showtanssin opetuksen sisällöstä eri tasoilla. Tavoitteenani on selkeyttää showtanssin lajimääritelmää sekä valmistaa opinnäytetyö, joka voisi mahdollisesti toimia pohjana esimerkiksi showtanssin opetussuunnitelman luomiselle.

Työni koostuu kolmesta osasta, joista ensimmäisessä käsittelen showtanssia Suomessa. Tarkastelun kohteena ensimmäisessä luvussa on showtanssin lajimääritelmä ja historia sekä näyttäyttyminen tanssikouluissa, lajin tavoitteellinen opetus sekä kilpailukulttuurin vaikutukset lajin nykyiseen muotoon. Toisessa luvussa tarkastelen 2020-luvun opetuskäsityksiä. Työni kolmantena osana on tutkimusosio, jossa keskiössä ovat työtä varten toteutetut haastattelut ja niiden analysointi.

Näen showtanssin opetuksessa paljon mahdollisuuksia, mutta oman kokemukseni mukaan showtanssi nähdään usein hyvinkin pirstaleisena tanssilajina, jolla ei ole mahdollisuuksia tanssijan päälaajina, vaan se kaipaa usein tuekseen lajin, jolla on jo olemassa vakiintunut tekniikka ja traditio.

Liian ympäripyöreän lajin ympärille voi toisinaan olla haastavaa luoda selkeitä oppimiskokonaisuuksia, joten tässä opinnäytetyössä haluan haastatteluiden kautta selvittää, miten tanssinopettajat lähestyvät showtanssin opetusta. Opinnäytetyöni myötä haluan selkeyttää showtanssin opetuksen mahdollisuuksia johdonmukaisesti tasolta toiselle etenevänä päälajina.

2 SHOWTANSSI SUOMESSA

Tässä luvussa perehdyn showtanssin lajimääritelmään ja historiaan sekä showtanssin näyttäytymiseen suomalaisissa tanssikouluissa. Käsittelen myös tavoitteellisuutta showtanssin opetuksessa sekä perehdyn showtanssin kilpailukulttuuriin.

2.1 Lajimääritelmä ja historiaa

Showtanssi on esittävää tanssia, joka on tarkoitettu viihdyttäväksi ja näyttäväksi. Visuaalisuus on keskeinen elementti showtanssiesityksissä. Andström (2010) mainitsee opinnäytetyössään Marco Bjurströmin todenneen, että showtanssilla pyritään koskettamaan katsojaa jollakin tavalla. (Andström 2010, 10–12.) Andströmin (2010) opinnäytetyössä mainitaan myös, että tarinallisuus on tai jokin konsepti tai konteksti on showtanssille tyypillistä ja ne saattavat olla hyvinkin selkeitä ja valmiiksi pureskeltuja, joten katsojalle ei jää tulkinnanvaraa. Showtanssiesitykset poikkeavat siis suuresti esimerkiksi nykytanssin ja modernin tanssin viitekehäksessä rakennetuista esityksistä, joissa usein perimmäisenä tarkoituksena on herätellä katsoja ajattelemaan ja tekemään omia tulkintoja. Showtanssi-termi rantautui Suomeen 1980-luvun alkupuolella, ja sen uskotaan olevan peräisin International Dance Organizationin (jatkossa IDO) kilpailuista. Itse showtanssi on kuitenkin ollut olemassa myös Suomessa jo kauan ennen tätä, esimerkiksi osana musiikkiteatteria. Kilpailukulttuuri antoi kuitenkin esittäville tanssille oman nimen, ja tästä voidaan sanoa showtanssin historian Suomessa alkaneen. (Andström 2010, 12.)

Showtanssin lajimääritelmä on kiistelty sen rajattomuuden vuoksi, sillä periaatteessa kaikki esittävään muotoon valmisteltu tanssi on showtanssia. Lajin rajattomuus tekee showtanssin opettamisesta yhtäaikaisesti haastavaa sen määrittelemättömyyden vuoksi sekä myös antaa opettajalle vapauden opettaa sitä, mikä itseä inspiroi. Nina Andström kertoo opinnäytetyössään, että showtanssilla ei ole omaa vakiintunutta tekniikkaansa, vaan se pohjautuu useamman eri tanssilajin tekniikkaan (Andström 2010, 11). Puhuttaessa showtanssista nousee usein esiin jazz- ja showjazztanssi. Showtanssin tekniikka perustuu vahvasti jazztanssiin. Jos tarkastellaan showtanssitunnin tekniikkaosia, voidaan huomata, että liikkeistö on pitkälti saman kaltaista, mutta vakiintuneiden liikkeiden ympärille on rakennettu vapaamuotoisemmin opettajan oman tyylin mukaista liikettä.

International Dance Organization (2021) määrittelee showtanssin kilpailusäännöissään seuraavasti:

Show Dance in the broadest sense is based either on any Jazz/Lyrical, Ballet and/or Modern and Contemporary dance technique. Other dance disciplines can also be incorporated but cannot dominate. Ballroom, Latin or Rock 'n' Roll are excluded and cannot be performed. Show Dance allows the use of lifts (except for Children), acrobatics, props, lip-sync and other theatrical effects. An IDO Show Dance number always has to have a guideline, story or visible concept to entertain the audience. (International Dance Organization 2021.)

IDO:n kilpailusäännöistä voidaan huomata, että showtanssiesityksen tekniikka voi pohjautua melkeinpä mihinkä tahansa lajiin, mutta tärkeintä esityksessä on selkeä punainen lanka, tarina tai konsepti, jonka perimmäisenä tarkoituksena on viihdyttää yleisöä.

2.2 Showtanssin näyttäytyminen tanssikouluissa

Tanssikouluissa showtanssi mielletään usein lajiksi, josta tanssiharrastus on helppo aloittaa. Kaikessa monimuotoisuudessaan se on helposti lähestyttävä laji, josta todennäköisesti löytyy jokaiselle jotain mielekäästä. Monipuolisuuden voidaankin sanoa olevan keskeisin elementti showtanssissa, ja eri lajien tuomat vaikutteet voivat toimia inspiraationa harrastajan oman tyylin löytämiseksi. Showtanssin opetusta eivät raamita vakiintunut tanssitunnin kaava eikä traditio, sillä se muuttuu riippuen siitä, kuka sitä opettaa. Lajin monimuotoisuus antaa kuitenkin mahdollisuuden erittäin monipuoliselle osaamisen kartuttamiselle, ja pitkäjänteisestä showtanssiharrastajasta tulee usein tanssin monitaituri, sillä lajin opetuksessa voidaan yhdistellä lähes mitä tyyllilajeja tahansa.

Pääkaupunkiseudulla taiteen perusopetusta tarjoavassa Tanssikoulu DCA:ssa (2021) showtanssi määritellään seuraavasti:

Showtanssi on tanssilaji, jossa yhdistyvät eri tanssilajien tekniikat. Showtanssi hyödyntää muun muassa klassisen baletin, jazz- ja nykytanssin sekä katutanssilajien tekniikoita hyödykseen – laji vaatiikin siis tanssijalta monipuolista kehollista osaamista. Showtanssi on esitettäväksi tarkoitettu tanssilaji, ja hyödyntää usein näyttäviä elementtejä, kuten suuria hyppyjä tai korkeita jalkoja koreografioissaan. Koreografioissa tutkitaan usein jotakin tiettyä teemaa liikkeellisesti ja ilmaisullisesti. Showtanssin koreografiat ovatkin kokonaisuuksia, johon yhdistyvät tanssin ja esiintymisen lisäksi visuaalisesti teokseen sopiva maailma, kuten puvut tai rekvisiitta. (Tanssikoulu DCA 2021.)

Pirkanmaalla, Porissa ja Turussa toimiva Studio Move (2022) kuvaa puolestaan showtanssia seuraavasti:

Showtanssi on monipuolinen ja näyttävä tanssilaji! Lajissa korostuu esittäminen ja tanssin ilo sekä näyttävät koreografiat. Tekniikka pohjautuu balettiin ja jazz-tanssiin. Tanssin lisäksi showtanssi sisältää myös akrobaattisia liikkeitä, nostoja ja muita teatraalisia elementtejä. Tunneilla tanssitaan ikätasolle soveltuvia erityyppisiä tanssisarjoja sekä harjoitellaan tekniikkaa ja kehitetään jokaisen esiintymistaitoja.

Lasten showtanssi: tunneilla tanssiminen on hauskaa, kehittävää ja innostavaa. Tavoitteena on kehittää lapsen motoriikkaa, tasapainoa sekä rytmiiikkaa. Tunnilla tanssitaan erityyppisten musiikkien tahtiin - lasten musiikista discoon ja poppiin. (Studio Move 2022.)

Showtanssin opetuksessa ryhmät muodostetaan joko iän tai taitotason perusteella. Isoilla paikkakunnilla, joissa harrastajamäärä on suuri, jaetaan oppilaat ryhmiin taitotasonsa perusteella. Tyypillisesti tasoryhmät ovat alkeet, jatkotaso ja edistyneet. Pienemmillä paikkakunnilla, joissa harrastajamäärä on vähäisempää, tanssivat yleensä saman ikäiset tanssijat samassa ryhmässä. Tällöin tärkeänä näkökulmana showtanssin opetuksessa on opetuksen eriyttäminen, joka mahdollistaa kaikille kehittymisen omalla tasollaan. Opetuksen eriyttämisellä tarkoitetaan vaihtoehtojen asettamista harjoitusten sisälle niin, että jokainen pystyy harjoittelemaan sen hetkisten tarpeidensa mukaan (ePerusteet 2017).

2.3 Tavoitteellisuus showtanssin opetuksessa

Tavoitteellisen opetuksen lähtökohtana on asetettu tavoite ja päämäärä, joka pyritään määrätietoisesti saavuttamaan. Tavoitteellisuuden keskiössä on opettaja, joka ohjaa oppilastaan johdonmukaisesti tasolta toiselle. Tavoitteiden asettamisessa ja niiden tavoittelussa ei pyritä suorittamiseen, vaan mielekkäiden oppimiskokonaisuuksien rakentamiseen. Tavoitteellisuudessa avainasemassa ovat niin oppilaan kuin opettajankin motivaatio ja pitkäjänteisyys. Toivotut tulokset saavutetaan pitkän ajan kuluessa, mikä vaatii sitoutumista niin oppilaalta kuin opettajaltakin. Tavoitteiden ja päämäärän tulee olla oppilaalle selkeitä motivaation ylläpitämiseksi. (Virolainen & Virolainen 2018, 109–112.)

Suomalaisissa tanssikouluissa showtanssin intensiiviryhmien vakiintuneena käsitteenä käytetään erikoiskoulutusryhmää. Usein tämä tarkoittaa katselmuksiin ja kilpailuihin osallistuvaa ryhmää, joka harjoittelee lajin lisäksi koreografiatunneilla ja pienemmässä vakiintuneessa ryhmässä. Tällaiset erikoiskoulutusryhmät ovat erinomainen harjoitteluympäristö esimerkiksi ammattiin tähtäävälle

tanssijalle sekä myös tavoitteellisesta tanssiharrastuksesta nauttivalle oppilaalle. Keskeistä erikoiskoulutusryhmissä on, että kehitystä toivova lapsi tai nuori saisi lisätä harjoittelumääräänsä ympäristössä, jossa muilla harrastajilla on yhtäläiset tavoitteet harrastuksen suhteen.

Tanssin erikoiskoulutuksen suunnittelusta ja toteutuksesta ei ole olemassa valtakunnallisia säännöksiä, vaan jokainen tanssikoulu määrittelee itse oman koulutussisältönsä ja tavoitteensa erikoiskoulutusryhmille. Yhteistä kaikille erikoiskoulutusryhmille kuitenkin on tavoitteellisuus sekä mahdollisuuksien tarjoaminen lahjakkaille tanssin harrastajille.

Lahjakkaiden harrastajien kannustaminen erikoiskoulutusryhmiin voi kuitenkin olla myös ongelmallista. Lahjakkuuden perusteella erityisryhmään nostaminen voi aiheuttaa närkästystä niissä harrastajissa, joiden taidot eivät esimerkiksi vielä riitä kyseiseen toimintaan. Huolena voi myös olla niin kutsutun etuoikeutettujen ryhmän muodostuminen. Erikoisryhmien puolustajat taas korostavat jokaisen oikeutta harjoitella oman tasonsa mukaan, sillä kaikkien henkilökohtaisissa kyvyissä on eroja. Lahjakkaiden opetuksessa kyse on opintojen rikastamisesta, eli opetettavaa materiaalia voidaan tarkastella ja toteuttaa monipuolisemmin kuin tavallisessa harrasteryhmässä. Tämän lisäksi erikoiskoulutusryhmässä opetuksen tahtia voidaan nopeuttaa. (Uusikylä 2005, 164.)

Ryhmän tuki on harrastajalle tärkeää. Vertaistensa ryhmässä harrastajalle kehittyy realistinen käsitys omista kyvyistään ja heikkouksistaan. Erityisryhmässä harjoittelu tuottaa useimmiten erinomaisia tuloksia verrattuna tavalliseen harrasteryhmään. Pienemmässä ryhmässä, jossa taitotaso on yhtäläinen, oppilaat pääsevät kokeilemaan omia ideoitaan pelkäämättä tovereiden hyväksynnän menettämistä. Erityisryhmässä harrastajien on mahdollista harjoitella kykyjensä mukaisesti, sillä koko ryhmän motivaatiotaso on tavallista korkeampi. (Uusikylä 2005, 172.)

Tavoitteellisen tanssiharrastuksen päämääränä voi toisinaan olla jopa tanssin ammattiin pyrkiminen. Suomessa tanssialan ammattiin voi hakeutua suorittamalla tanssialan perustutkinnon, joita tarjoavat Ammattiopisto Live, Pohjoiskarjalan koulutuskuntayhtymä Riveria, Santasport Lapin urheiluopisto, Suomen kansallisoopperan balettioppilaitos sekä Tampereen konservatorio. Korkeakoulutusta tanssin alalla voi saada Taideyliopiston teatterikorkeakoulussa, Oulun ammattikorkeakoulussa, Savonia ammattikorkeakoulussa sekä Turun ammattikorkeakoulussa. (Dance Info Finland 2021.) Tanssin ammattiin pyrkimisen edellytyksenä on vankka harrastustausta ja soveltuvuus ammattiopintoihin. Showtanssiin painottuvaa tanssialan koulutusta tarjotaan Oulun ammattikorkeakoulussa.

2.4 Kilpailukulttuuri

Suomessa showtanssikilpailuiden keskeisin järjestäjä on Finnish Dance Organization (jatkossa FDO), joka on perustettu vuonna 1989. Järjestössä showtanssi sijoittuu Performing Arts -jaostoon, johon kuuluvat myös muun muassa nykytanssi, jazz, modern, baletti, flamenco, steppi ja bollywood. FDO:n kilpailuissa kilpaillaan ikäkausi- ja suomenmestaruudesta soolo-, duo-, pienryhmä-, muodostelma- ja productionsarjoissa. Järjestö toimii International Dance Organizationin alaisuudessa ja noudattaa yhteisiä kilpailusääntöjä. Performing Arts -jaostossa keskeisin ero IDO:n ja FDO:n välillä on, että jälkimmäisessä kaikki Performing Arts -teokset kilpailevat samassa sarjassa, kun taas IDO:ssa eri tanssilajia edustavia teoksia varten on erilliset kilpailusarjat. (FDO 2021.)

Showtanssi mielletäänkin usein kilpailulajiksi ja voidaan todeta, että juuri FDO:n kilpailut määrittävät pitkälti showtanssin kehityksen suuntaa. Kilpailuissa on selkeästi nähtävillä vallitsevat trendit niin musiikissa, teemoissa kuin koreografisissa elementeissä, joista syntyvät vaikutteet muovaavat showtanssitunneilla opetettavaa sisältöä. Kilpailuissa on osallistujia ympäri Suomen, joten katsomalla kilpailuja saa hyvinkin selkeän käsityksen vallitsevista trendeistä showtanssikulttuurissa.

FDO:n kilpailuissa noudatetaan 3D-tuomarointimenetelmää. Menetelmässä on kolme ulottuvuutta: tekniikka, kompositio ja ilmiäsu. Tekniikkaa arvioidessa keskitytään tanssimisen taidon arviointiin: liikkeisiin, joihin tanssijoilla on valmiudet. Huomioon tulee ottaa myös vaikeustaso. Kompositiossa arvioidaan liikkeitä, liikkumista, rytmejä, kuvioita, musiikin käyttöä, tasoja, tilankäyttöä ja luovuutta. Ilmiäsuä pisteyttäessä tarkastellaan ilmaisuja, ryhmäkemiaa, karismaa ja puvustusta. Arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota tanssijoiden ikään suhteessa koreografiaan. Kilpailusäännöissä määritellään tarkasti sallitut haastavat liikkeet kuten nostot ja akrobaattiset liikkeet, puvustus, musiikki ja sallitut teemat kullekin ikätasolle. (Öller 2021.)

Showtanssissa on mahdollista kilpailla myös yksityisten tahojen järjestämissä kilpailuissa kuten esimerkiksi Dance and Show, Estradi, Pyörre, ja Dance N´ Joy. Yksityiset tanssikilpailut ovat usein tanssikoulujen järjestämiä, ja tahot päättävät itse kilpailusäännöistään ja tuomarointimenetelmänsä. Yksityisten tahojen järjestämät tanssikilpailut poikkeavat FDO:n kilpailuista esimerkiksi siinä, että teoksia voidaan palkita yksittäisten arvojen perusteella, kuten teeman, hyvän tekniikan, lava-karisman, puvustuksen tai toimivan ryhmädynamiikan perusteella.

3 OPETUSKÄSITYKSET 2020-LUVULLA

Opetus on interaktioiden eli vuorovaikutusten sarja, joka tähtää oppilaiden persoonallisuuden ja kehityksen edistämiseen kasvatustavoitteiden määrittämässä suunnissa (Hellström, Jyrhämä, Kansanen & Uusikylä 2016, 101). Omaa opetustani ohjaa konstruktivistinen oppimiskäsitys, jonka mukaan opettaminen on tiedon jakamista kerroksittain niin, että vanhan tiedon päälle rakennetaan jatkuvasti uutta (Anttila 2017). Se on jatkuvaa uudistumista ja uuden keksimistä sekä työkalujen ja keinojen jakamista. Tässä luvussa perehdyn 2020-luvun opetuskäsityksiin yleisen kasvatustieteen ja oppimisen psykologian kautta tanssinopetukseen soveltaen.

3.1 Opettajan rooli

Opettaja toimii oman ryhmänsä ja oppilaidensa johtajana. Oppilaiden valmentamisessa ja psykologisen pääoman kasvattamisessa opettaja on avainasemassa vastuunaan luoda hyvät edellytykset oppimiselle. Opettajan tehtävänä on luoda innostusta sekä kiinnostavia oppimismenetelmiä, jotka herättävät oppilaissa mielenkiinnon opeteltavia asioita kohtaan. Motivaation syntyminen ja ylläpitäminen voidaan hyödyntää jatkuvaa palautteenantoa, jonka pohjalta pyritään aktivoimaan ja suuntaamaan oppijan toimintaa toivotun tavoitteen saavuttamiseksi (Vuorinen 2009, 62). Tanssinopetuksen voidaan sanoa olevan niin kutsuttua valmentavaa opetusta. Valmentava opetus on tavoitteellista, osallistavaa ja arvostavaa vaikuttamista, jossa yhdistyvät arvostus oppilaita kohtaan, usko heidän potentiaaliinsa ja mahdollisuuksiinsa sekä opettajasta itsestään lähtöisin oleva tahto ja kiinnostus auttaa oppilaita löytämään vahvuutensa ja kehittämään osaamistaan ja psykologista pääomaansa. (Kallio 2016, 67.)

Positiivisen psykologian tutkimustulokset osoittavat, että myönteiset tunteet vahvistavat oppimista (Kallio 2016, 73). Tanssinopetuksessa mielekkyys on usein helppo saavuttaa, sillä tanssin harrastajat tulevat tanssitunneille pääasiassa omasta tahdostaan ja halustaan oppia uutta ja kehittyä mahdollisimman taitavaksi (Vuorinen 2009, 22). On kuitenkin opettajan tehtävä luoda tunneille sisältöä, joka on tarpeeksi haastavaa pitääkseen yllä oppilaiden mielenkiintoa ja samalla myös oppilaiden sen hetkiselletasolle sopivaa. Jotta motivaatio oppimiseen säilyisi, tulee opettajan välttää liian abstrakteja opetusmenetelmiä, sillä tällöin opetettava asia saattaa olla haastava yhdistää oppijan omiin aikaisempiin kokemuksiin (Virolainen & Virolainen 2018, 62). Opetuksen suunnitteluun

taustalla on opettajan pedagoginen ajattelu, joka on jatkuvaa päätöksentekoa (Kajanto, Onnismaa & Toom 2008, 167). Tunneilla annettavan palautteen tulee olla positiivisella tavalla oppimista edistävää. Positiivisen ja kannustavan palautteen pohjalta syntyneet myönteiset tunteet ja onnistumisen kokemukset lisäävät luovuutta, sinnikkyyttä, tietoista läsnäoloa sekä näkökulmien vaihtamisen taitoa, joiden lisäksi ne auttavat vaikeuksista selviytymisessä ja näyttäytyvät optimismina, avoimuutena, itsensä hyväksymisenä ja elämän merkityksellisyyden kokemuksina (Kallio 2016, 73). Opettaja voi lisätä myönteisten tunteiden läsnäoloa tunnilla kohdistamalla antamansa palautteen oppilaiden vahvuuksiin sekä kannustamalla oppilaita itsearviointiin ja omien vahvuuksiensa tunnistamiseen.

Tanssinopetus on parhaimmillaan keinojen ja välineiden jakamista oppilaan mielen ja kehon pulmien ratkaisemiseksi. Toisinaan tanssinopetus on kuitenkin puhtaasti myös taidon opettamista opettajalähtöisesti, ja myös tämä näkökulma tanssinopetuksessa on tärkeä. Tanssinopetustyössä selkeä demonstraatio on usein avain laadukkaaseen lajin opetukseen. Demonstraatio laskee harjoittelukynnystä, sillä oppilaat saavat selkeän käsityksen siitä, mitä opeteltavassa asiassa tavoitellaan, ja he näkevät, että tavoitteen saavuttaminen on mahdollista (Vuorinen 2009, 90). Balanssin löytäminen näiden kahden menetelmän välillä on keskeistä ja luo löytyessään työn merkityksellisyyttä. Työn merkityksellisyyden kokemus on tärkeää sitoutumisen, motivaation ja yleisen tyytyväisyyden kannalta. (Kallio 2016, 73–74.)

3.2 Arviointi

Arviointi eli evaluaatio kuuluu opetuksen ominaispiirteisiin ja sen tavoitteena on antaa tietoa siitä, miten asetetut tavoitteet on saavutettu ja miten opetus on onnistunut (Hellström ym. 2016, 191). Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Arvioinnin tulee olla oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävä. (Opetushallitus 2017.) Parhaimmillaan arviointi on vuorovaikutteista, parempaan suoritukseen kannustavaa toiminnanohjausta. Kääntöpuolenaan arvioinnilla on kuitenkin mahdollinen motivaation lasku, mikäli sitä ei osata hyödyntää oikein. Reiluinta arviointi on, kun se perustuu johonkin tiettyyn arviointijärjestelmään tai kehitettyihin periaatteisiin ja sääntöihin. Näin pyritään vähentämään arvioinnin mielivaltaisuutta ja sattumanvaraisuutta. Kuten

arvioitavaa toimintaa myös arviointia tulee jatkuvasti tarkastella ja kehittää. (Hellström ym. 2016, 191.)

Arvioinnissa voidaan erottaa kolme lajia: diagnostinen, formatiivinen ja summatiivinen. Diagnostisen arvioinnin tarkoituksena on selvittää oppilaiden lähtötaso ennen opetusta. Esimerkiksi tanssinopetuksessa lähtötason selvittäminen on erittäin tärkeää turvallisen harjoittelun sekä harrastuksen mielekkyyden vuoksi. Formatiivinen arviointi tarkoittaa opetustapahtuman aikana tapahtuvaa palautteen antamista. Formatiivisen arvioinnin tavoitteena on ohjata oppilaiden kehitystä. Summatiivinen arviointi on kauden lopussa tapahtuvaa arviointia, jossa tarkastellaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista. (Hellström ym. 2016, 194.) Summatiivisen arvioinnin yhteydessä usein myös oppija osaa jo tunnistaa oman kehityksensä sekä suorittaa itsearviointia suhteessa omiin ja annettuihin tavoitteisiin.

Tanssinopetuksessa arviointi on välitön työkalu, joka toimii parhaiten opetustilanteessa annettuna suullisena palautteena eli formatiivisen arvioinnin muodossa. Tanssinopetuksessa on pyrittävä vuorovaikutukselliseen ilmapiiriin, jossa suullisen ja välittömän palautteenanto on normaalia ja hyväntahtoista. Arvioinnin keskiössä ovat tavoitteet, jotka opettaja ja oppija ovat asettaneet esimerkiksi lukuvuodelle. Kaiken arvioinnin tulisi tapahtua suhteessa ryhmän yhteisiin tavoitteisiin, oppilaan omiin henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kehitykseen sekä opettajan asettamiin kausitavoitteisiin. Tärkeää arvioitaessa on, että kaikki osapuolet ovat tietoisia tavoitteista.

Showtanssissa arvioinnin kohteina ovat tanssitekniikka, tanssillisuus ja musikaalisuus, luovuus ja ilmaisukyky sekä kehonkäyttö ja hyvinvointi. Tanssin perusopetuksessa painoarvoa annetaan myös kulttuuriselle osaamiselle. Tunneilla arvioinnin kohteena on myös esimerkiksi ryhmässä toimimisen taidot ja vuorovaikutus. Arvioinnin tulee keskittyä aina oppilaan toimintaan eikä hänen ominaisuuksiinsa. (ePerusteet 2017.) Showtanssin monimuotoisuus antaa tanssijalle vapauksia tulkita annettua materiaalia ja tehdä siitä omannäköistä. Siksi esimerkiksi improvisaatio koetaan usein tärkeäksi osaksi showtanssia.

3.3 Vuorovaikutus

Tavallisimmin opetustilanteen vuorovaikutuksessa opettaja ja oppilaat kohtaavat toisensa kasvotusten. Opetustilanteessa vuorovaikutus on yksilöllistä ja kollektiivista, eli opettaja kohtaa jokaisen

oppilaan yksilönä, mutta oppilaat osallistuvat oppimistilanteeseen ryhmänä. (Hellström ym. 2016, 94.) Toimiva vuorovaikutus on oppimisprosessin kulmakivi. Opetus perustuu enää harvoin behavioristiseen malliin, jossa tieto siirtyisi muuttumattomana opettajalta oppilaalle. Opettajan tehtävänä on osallistaa oppija oppimistilanteeseen luomalla toimiva vuorovaikutuksellinen ilmapiiri, jossa on sijaa keskustelulle ja kysymyksille. Oppiminen on siis vuorovaikutteinen prosessi, jossa oppija rakentaa tietämystään aikaisempien tietojensa ja kokemustensa päälle vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa. (eOppiva 2019.)

Tanssinopettajan työ on hyvin itsenäistä. Opettaja suunnittelee pääosin yksin tunnin sisällön ja kulun sekä tavoitteet niin kaudelle kuin yksittäisillekin tunneille. Vuorovaikutus on tärkeää toivotun tuloksen saavuttamiseksi, sillä ilman oppilaiden kysymyksiä ja kommentteja opettaja ei voi täysin olla varma esimerkiksi siitä, onko materiaali tarpeeksi haastavaa tai toisaalta liiankin haastavaa. Vuorovaikutuksettomassa ympäristössä opettajan oma arviointikyky on ainut mittari sille, miten oppimisprosessia tulisi jatkaa. Yleisen tiedon ja kokemusten mukaan on todettu, että vuorovaikutuksellisessa ympäristössä oppiminen on tehokkaampaa ja usein myös mielekkäämpää. Hyvän oppimistuloksen saavuttamisen edellytyksenä on vuorovaikutus myös oppijan ja opetettavan asian välillä (Ihme 2009, 17). Kehittyäkseen oppilaan tulee muodostaa suhde opetettavaan asiaan, mikä edellyttää motivaatiota oppimiseen sekä aktiivista osallistumista oppimistilanteeseen.

Kuunteleminen on perusedellytys hyvän oppimisprosessin syntymiseksi ja psykologisen pääoman kasvattamiseksi. Hyvälle kuuntelijalle halutaan puhua ja sitä kautta hyvä vuorovaikutus voi syntyä. Avoin keskustelu toimii myös palautteena opettajalle siitä, että turvallisen ympäristön luomisessa on onnistuttu. Kun opettaja antaa tunneillaan tilaa oppilaille kuuntelemalla, hän vahvistaa samalla myös heidän vahvuuksiaan sekä tärkeitä arvoja ja edistää näin oppilaiden oman ajattelun kehittymistä. (Kallio 2016, 139.) Toisaalta kuunteleminen ei aina välttämättä ole helppoa. Usein tanssinopettajalla on tunnille tullessaan tarkka valmis suunnitelma tunnin kulusta. Kun aika on rajallinen, opettaja saattaa toisinaan unohtaa pysähtymisen ja keskustelun tärkeyden.

3.4 Opetussuunnitelma opetuksen tukena

Opetustyön toteutus pohjaa usein opetussuunnitelmaan, jossa on määritelty tavoitteet (Helakorpi 2001, 142). Tanssinopetuksessa hyödynnettävät taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmat toimivat opettajan tukena ja työvälineenä. Toisinaan showtanssi nähdään tanssikouluissa sivulajina

esimerkiksi klassiselle baletille ja tarkasti laadittua opetussuunnitelmaa itse showtanssille ei ole. Olemassa olevissa showtanssin opetussuunnitelmissa on kuitenkin jonkinlainen yhtäläinen linja esimerkiksi tanssitekniikan opetuksessa sekä eri tasoilla opetettavissa taidoissa. Julkisia showtanssin opetussuunnitelmia on haastava löytää niiden vähäisen määrän vuoksi, mutta olemassa oleviin julkisiin opetussuunnitelmiin pääsee tutustumaan eri tanssikoulujen ja -yhteisöjen nettisivuilla.

Opetussuunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset tarpeet ja valmiudet, taiteenalan traditio ja paikallinen kulttuuriperintö, taiteenalan kansalliset ja kansainväliset muutokset, jatko-opintojen vaatimukset sekä oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus (Opetushallitus 2017). Opetussuunnitelma on parhaimmillaan opettajan apuväline, johon nojata opetuksen suunnittelussa. Tarkkaan laadittu suunnitelma asettaa suuntaviivat sille, miten opetusta voidaan toteuttaa tavoitteellisesti ja tasolta toiselle etenevästi. Tanssin opetussuunnitelmat antavat kuitenkin myös runsaasti mahdollisuuksia opettajan omaan luovuuteen, ja usein niissä mainitaankin lajin muotoutuvan opettajan oman tyylin ympärille. Toimivan opetussuunnitelman voidaankin siis sanoa olevan helpotus tanssinopettajan työntekoon.

Kuopion konservatorion tanssikoulun opetussuunnitelmasta saa erinomaisen käsityksen opetussuunnitelman rakenteesta ja sisällöstä. Opetussuunnitelmassa esitellään selkeästi toiminnan tavoitteet, missio ja visio sekä arvot. Suunnitelmassa kerrotaan tarkasti, miten tanssikoulun toimintaperiaatteet näkyvät käytännössä korkeatasoisessa opetuksessa, opintojen tavoitteellisuudessa, oppilaan yksilöllisyyden kunnioittamisessa, joustavuudessa ja avoimuudessa. Opinnot on jaettu kolmeen kokonaisuuteen: varhaisiän opinnot, perusopinnot sekä syventävät opinnot. Kullekin tasolle on tarkasti määritelty tehtävät, tavoitteet ja sisältö, mikä tekee tasolta toiselle etenemisestä saumatonta. Kuopion konservatorion tanssikoulussa pääalajiksi voi valita baletin tai nykytanssin ja opinnoista on mahdollista saada todistus. Tärkeänä aspektina Kuopion konservatorion tanssikoulussa on oppilaitoksen itsearviointi, joka mainitaan myös opetussuunnitelmassa. Itsearvioinnin tarkoituksena on opetuksen jatkuva kehittäminen. (Kuopion konservatorion tanssikoulu 2016.)

4 SHOWTANSSINOPETTAJIEN HAASTATTELUT

Haastatteluissa pyrin selvittämään tanssinopettajien näkemyksiä showtanssin lajimääritelmästä ja opetuksesta. Haastateltavat kertoivat omia näkemyksiään esimerkiksi siitä, millaisia taitoja showtanssissa tulisi opetella eri tasoilla ja miten kilpailukulttuuri vaikuttaa nykypäivänä showtanssin opetukseen. Lisäksi haastattelussa pohdittiin opetussuunnitelman merkitystä opetuksessa. Haastatteluiden perimmäisenä tarkoituksena oli kerätä tietoa, joka vastaisi tutkimuskysymyksiini.

4.1 Tutkimusasetelma

Valitsin opinnäytetyöni tiedonhankintamenetelmäksi puolistrukturoidun haastattelun. Koin tämän parhaaksi vaihtoehdoksi opinnäytteeseeni sen joustavuuden ja sovellettavuuden vuoksi. Haastattelussa ihminen korostuu haastateltavana subjektina, jolle annetaan mahdollisuus tuoda häntä itseään koskevia asioita esiin mahdollisimman vapaasti (Hirsjärvi & Hurme 2004, 35). Koin myös, että haastattelututkimuksessa olisi paremmat mahdollisuudet motivoida haastateltavia pohtimaan aihetta syvemmin kuin esimerkiksi kyselylomaketutkimuksessa.

Puolistrukturoitu haastattelu on lomakehaastattelun ja strukturoidun haastattelun välimuoto, jossa haastattelu on kaikille haastateltaville sama, mutta esimerkiksi kysymysten järjestys voi vaihdella. Puolistrukturoidussa haastattelussa vastauksia ei myöskään ole sidottu tiettyihin vastausvaihtoehtoihin, vaan haastateltavat saavat vastata kysymyksiin omin sanoin (Hirsjärvi & Hurme 2004, 47). Koska osa haastatteluista toteutettiin sähköpostitse, oli kysymysten (liite 1) muoto haastatteluissa kaikille sama. Verkkokokoustyökalu Zoomin välityksellä käydyt haastattelut antoivat kuitenkin mahdollisuuden myös vapaammalle keskustelulle kysymysten teemoista.

Aloitin tutkimusprosessin pohtimalla työhöni soveltuvaa tutkimusmenetelmää. Showtanssista on olemassa toistaiseksi vähän kirjoitettua aineistoa, joten päätin valita menetelmäkseni haastattelut. Haastatteluista jäävä dokumentointi toimii erinomaisena pohjana tulevaisuuden showtanssin tutkimiselle. Opinnäytetyötäni varten haastattelin neljää eri puolilla Suomea toimivaa showtanssinopettajaa, jotka ovat toimineet ammatissa 5–15 vuotta. Haastateltavista kolme on koulutukseltaan tanssinopettajia ja yksi kasvatustieteiden maisteri. Tavoitteenani oli tutkia showtanssin opetusta Suo-

messu 2020-luvulla, joten koin tarpeelliseksi saada vastauksia monipuolisesti eri maakunnissa toimivilta opettajilta. Haastateltavat ovat Uudeltamaalta, Pirkanmaalta, Pohjois-Savosta sekä Pohjois-Pohjanmaalta.

Valitsin haastateltavat vankan lajikokemuksen ja asuinpaikan perusteella. Halusin haastatella eri maakunnissa toimivia tanssinopettajia, etteivät näkemykset jäisi yhden alueen sisäisiksi. Sovimme haastatteluista sähköpostitse ja haastattelu toteutettiin haastateltavan mukaan sähköpostin tai Zoomin välityksellä. Kaikille haastateltaville esitettiin samat kysymykset. Muotoilin kysymykset valmiiksi etukäteen ja pyrin olemaan vaikuttamatta haastateltavien vastauksiin ohjailemalla heitä suuntaan tai toiseen, sillä tarkoitukseni oli kerätä juuri heidän ajatuksiaan lajin opettamisesta ja nykyisestä muodosta. Tallensin Zoomissa käydyt haastattelut ja tein näistä litteroinnit, minkä avulla sain tekstit analysoitavaan muotoon. Sähköpostihaastattelut olivat valmiiksi oikeanlaisessa muodossa. Litteroinnin jälkeen tein vastausten teemoittelua, jolla pyrin tuomaan esiin vastausten yhtäläisyydet ja eriävyydet sekä pohtimaan vastauksia suhteessa keräämääni tietoperustaan aiheesta. Vastauksia läpi käydessäni yhdistelin samankaltaisia vastauksia otsikoiden alle ja aloin muodostamaan niistä kokonaisuuksia. Lopuksi tein tekstin muotoilua ja jatkoin aineiston analysointia.

4.2 Showtanssin lajimäärittely

Kaikkien haastateltavien mukaan showtanssin lajimääritelmä on haastava, sillä se muuttuu riippuen siitä, kuka sitä opettaa. Vastauksista nousi kuitenkin yhtäläisesti esiin se, että showtanssi perustuu eri lajien, kuten jazzin, nykytanssin, discotanssin ja baletin tekniikoihin. Lisäksi kaikki haastateltavat olivat sitä mieltä, että laji muotoutuu pitkälti opettajan oman tyylin ja omien vahvuuksien ympärille. Toisinaan showtanssi saattaa siis muistuttaa pitkälti esimerkiksi nykytanssia ja toisinaan enemmän esimerkiksi jazztanssia. Haastateltavat kuvailivat showtanssia näyttäväksi tanssilajiksi, jossa koreografiat rakennetaan viihdyttäväksi kokonaisuuksiksi panostamalla tarinallisuuteen ja ilmaisuun, näyttäviä asuja ja lavasteita unohtamatta. Koreografioissa keskeistä on monipuolisuus ja näyttävyyden, ja teema ja tunnelma voi vaihdella vauhdikkaista musikaalihenkisistä aina rauhallisempiin tunnelmiin saakka. Oman kokemukseni mukaan showtanssiesitysten koreografiat toteutetaan pitkälti *en face* eli yleisöön päin suunnattuna. Näin korostuu showtanssin tarkoitus toimia viihdyttävänä esitettävänä lajina.

Haastateltavat kertoivat, että showtanssitunneilla harjoitellaan tarinankerrontaa kehon liikekielen ja tunnetilojen avulla, mikä kehittää tanssijan ilmaisukykyä sekä rohkaisee esiintymään. Showtanssi sisältää usein näyttäviä elementtejä, kuten suuria hyppyjä ja korkeita jalanheittoja, jotka vaativat tanssijalta vahvaa teknistä osaamista, mikä puolestaan edellyttää monipuolista harjoittelua. Showtanssitunnin sisältö rakennetaan siis niin, että harjoitukset valmistavat näihin haastaviin ja näyttaviin liikkeisiin. Haastateltavien mukaan keskeistä showtanssitunneilla on monipuolisuus myös esimerkiksi musiikissa, joka tempaa mukaansa liikkumaan.

Voidaanko tästä siis päätellä, että lähes kaikki tanssi voi olla show'ta? Miten sitten showtanssin lajimääritelmää ja tekniikkaa voidaan vakiinnuttaa, jos kaikki tanssi, joka ei kuulu selkeästi vakiintuneiden lajien sisältöön, määritellään showtanssiksi? Marco Bjurström mainitsee Nina Andströmin opinnäytetyössä, että esimerkiksi kaikki musikaalitanssi on showtanssia, mutta kaikki showtanssi ei ole musikaalitanssia (Andström 2010, 18). Toisaalta voidaan myös pohtia, tulisiko showtanssi säilyttää tällaisena vakiintumattomana ja helposti lähestyttävänä lajina ja onko lajille edes tarpeellista muodostaa selkeitä rajoja. Jos lajin opetusta tarkastellaan tasolta toiselle etenevänä tavoitteellisena kokonaisuutena, koen, että vakiinnuttaminen on aiheellista. Jos taas lajin ajatellaan olevan tanssikouluissa se helposti lähestyttävien tanssiharrastuksen muoto, jolla innostetaan oppilaita liikkumaan, voi ajatus olla toisenlainen.

Lajin vakiintumattomuus voi aiheuttaa ongelmia, kun eri lähtökohdista tulevat tanssijat yhdistetään samaan ryhmään. Yksi tanssija on voinut harrastaa showtanssia koko elämänsä hyvinkin tavoitteellisesti ja opetuksessa on voitu panostaa vahvasti esimerkiksi tanssitekniikkaan ja monipuolisuuteen, kun taas toinen tanssija on voinut harrastaa showtanssia harjoittelematta tanssitekniikkaa lainkaan. Koska showtanssi on suhteellisen määrittelemätöntä, on helppo ajatella sen olevan laji, joka yhdistää eri lajien tanssijat. Näin ei kuitenkaan tavallisesti ole, sillä showtanssia päälajinaan tanssivien henkilöiden tanssillinen osaaminen ja tekniikka poikkeaa kuitenkin paljon esimerkiksi katutanssilajeista, paritanssista ja klassisesta baletista. Siksi on virheellistä ajatella, että showtanssi olisi se yhdistävä laji, vaikka vaikutteet eri lajeista ovatkin osa showtanssia. Siksi koenkin, että lajimääritelmän ja tekniikan vakiinnuttaminen olisi aiheellista, jotta esimerkiksi tekninen vaatimustaso olisi kaikkialla yhtäläinen.

4.3 Opetuksen suunnittelu

Haastateltavilla oli eri kokemuksia opetussuunnitelman mukaan opettamisesta. Yhden vastaajan mukaan tanssikouluissa, joissa hän opettaa, showtanssin opetukselle ei ole selkeää opetussuunnitelmaa, sillä päälajina on klassinen baletti, ja showtanssin opetuksen suunnittelu jää opettajan omalle vastuulle. Toisin kuin showtanssilla, klassisella baletilla on pitkä historia ja tekniikka on täysin vakiintunutta. Klassista balettia opetetaan lähes kaikkialla maailmassa yhdenmukaisesti, kun taas showtanssia voidaan opettaa eri tavoin jopa yhden tanssikoulun sisällä. Toinen vastaaja kertoi, että opetussuunnitelma oli juuri haastatteluhetkellä työn alla, joten hän oli päässyt tutustumaan opetussuunnitelmaan, mutta ei sen keskeneräisyyden vuoksi noudattanut sitä täysin. Kolmas haastateltava puolestaan kertoi, että kouluissa, joissa hän opettaa, ei ole käytössä opetussuunnitelmaa, mutta karkeat suuntaviivat opetuksen toteuttamiselle on. Neljäs vastaaja kertoi käyttävänsä opetussuunnitelmaa ja noudattavansa sitä tarkasti, sillä hänen työnkuvaansa kuuluu esimerkiksi arviointikeskustelujen pitäminen, jotka tulee pohjata opetussuunnitelmaan.

Kaikki haastateltavat kokivat, että opetuksen suunnitelmallisuus selkeyttää ja helpottaa tanssinopettajan työtä. Vastauksista nousi myös esiin, että hyvän suunnitelman pohjalta tasolta toiselle eteneminen on vaivattomampaa. Yksi vastaaja kertoi, että opetussuunnitelma tuo hänen opetuksensa erilaisia tavoitteita ja opintokokonaisuuksia, joihin keskittyä eri vaiheissa tanssijan polkua. Kuten alaluvussa 3.4 mainitsin, on opetussuunnitelma siis parhaimmillaan apuväline, joka antaa suuntaviivat opetuksen etenemiselle. Esittelin alaluvussa 3.4 Kuopion konservatorion tanssikoulun opetussuunnitelmaa, jossa tärkeänä näkökulmana nousi esiin myös tanssikoulun itsearviointi. Opetussuunnitelma toimii siis myös pohjana, johon palata, kun opetusta pyritään kehittämään. Opetussuunnitelma auttaa myös opettajaa tarkastelemaan omaa työtään, sillä opintokokonaisuuksia ja opetusmenetelmiä on hyvä peilata opetussuunnitelman asettamiin tavoitteisiin.

Yhtenäinen opetussuunnitelma olisi työtä helpottava tekijä tanssikouluissa, joissa useat opettajat opettavat showtanssia, sillä se vakiinnuttaisi opetuksen sisältöä ja takaisi sujuvan jatkumon opetuksessa myös opettajan vaihtuessa. Showtanssituntien suunnittelu voi toisinaan myös käydä haastavaksi, jos vakiintuneita sisältöjä ei ole, sillä tällöin opettaja saattaa kokea painetta "uuden keksimisestä." Koen, että showtanssin monipuolisuus on rikkaus, mutta tanssinopettajan työn kannalta se voi toisinaan olla hyvinkin kuormittavaa. Lajin kehittymistä pohdittaessa tulee ottaa huomioon myös opettajan työn muuttuminen ja työssä jaksaminen. Myös esimerkiksi sosiaalinen media

voi lisätä paineita jatkuvasta uudistumisesta ja haastavamman sisällön opettamisesta, sillä sosiaalisen median palveluissa on jatkuvasti nähtävillä uusia haastavia liikkeitä ja upeita tanssikoreografioita. Tämä ei kuitenkaan ole ainoastaan huono asia, vaan voi toimia myös inspiraation lähteenä ja motivoida niin opettajaa kuin oppilaitakin.

Opetustyö perustuu tavoitteisiin, jotka laaditaan suhteessa opetettavaan ainekseen ja kohderyhmään. Suunnitelman laatimisen pohjalla tulee siis aina olla tavoite, joka pyritään saavuttamaan. Haastateltavat olivat sitä mieltä, että suunnitelma kaipaa onnistuakseen motivoituneen ilmapiirin, jonka luomisessa opettajalla on erityisasema. Haastateltavat nostivat esiin jo aiemmin mainitsemani näkökulman tavoitteiden asettamisesta niin, että tavoitteiden pohjalle rakennetaan mielekkäitä oppimiskokonaisuuksia eikä suorittaminen ole keskiössä. Opettajan tulee pyrkiä suunnittelemaan tanssitunnin sisältö niin, että oppilaiden mielenkiinto opeteltavia asioita kohtaan herää ja oppilaat haluavat tulla tanssitunnille uudelleen. Haasteita voi tuottaa mielenkiinnon ylläpito esimerkiksi tekniikkaa harjoiteltaessa, sillä oikeaoppista tanssitekniikkaa tulee lähteä rakentamaan nollassa eli esimerkiksi oikeanlaisesta kehonlinjauksesta ja perusliikkumisesta.

4.4 Keskeiset sisällöt lajin opetuksessa

Haastatteluiden perusteella showtanssin opetuksessa tärkeimpänä elementtinä nousi esiin monipuolisuus. Vastaajien mukaan on tärkeää, että tanssitunneilla liikutaan monipuolisesti ja opetellaan alusta lähtien hyödyntämään esimerkiksi eri tasoja. Myös showtanssin eri tyyliin tutustuminen ja ilmaisun harjoittaminen nousivat esiin kaikista vastauksista. Vastausten perusteella showtanssitunnin tulee vahvistaa tanssijoiden kehollista hahmottamiskykyä sekä lisätä ymmärrystä esimerkiksi erilaisista liikelaaduista. Myös erilaisten sarjojen ja liikekombinaatioiden tulee olla monipuolisia ja tanssijoiden taitotasolle sopivia. Kaikki vastaajat olivat myös sitä mieltä, että tärkeintä opetuksessa olisi, että mielenkiinto ja motivaatio lajin harjoitteluun säilyisi ja että tanssitunnit olisivat innostavia.

Pyysin haastateltavia nimeämään keskeisiä taitoja tasoille alkeet, jatkotaso ja edistyneet. Taulukoon 1 on koottu vastausten pohjalta keskeiset taidot kullekin tasolle. Alkeistasolla haastateltavat pitivät tärkeänä omaan kehoon tutustumista ja tilassa liikkumisen harjoittelua. Alkeissa tärkeänä nousi esiin myös lajin perusliikkeiden ja askelikkujen harjoittelu, kehonhallinta ja -hahmotus, musi-

kaaliseen työskentelyyn perehtyminen ja erilaisten rytmien toteuttaminen ja liikesarjojen muistaminen. Liikkeistä alkeistasolle sopiviksi nimettiin muun muassa *plié, tendu, relevé, release, contraction, chassé, pas de bourrée*, tasapainoharjoitukset, piruetin alkeet, piruettipisteen harjoittelu sekä helpot isolaatioharjoitukset. Alkeisharrastajien ryhmässä tärkeänä pidettiin myös ryhmätyöskentelytaitojen harjoittelua.

Jatkotasolla harjoiteltaviksi taidoiksi haastateltavat mainitsivat perusaskelikkojen variaatiot ja monipuolisemmat yhdistelmät, yhdistelykyvyn haastamisen ja tilallisen hahmotuksen eli eri suunnat ja tasot. Jatkotasolla oletuksena on, että perustermit ovat oppilailla hallussa ja perusliikkeistö on tuttua. Jatkotasolla haastateltavat pitivät myös tärkeänä tanssin ja taiteen kokemusten sanallistamista ja jakamista sekä ilmaisun harjoittamista osana tanssia.

Edistyneellä tasolla keskiöön nousi oman tulkinnan ja persoonallisen ilmaisun kehittäminen ja tanssiteknisten taitojen hiominen. Tärkeänä pidettiin liikemateriaalin nopeaa sisäistämistä ja hahmottamista, joka on harjaantunut alkeis- ja jatkotasolla. Oman tanssijuuden löytäminen musikaalisuuden ja liikeilmaisun syventämisen sekä improvisaation kautta nousi esiin kaikissa haastatteluissa. Esiintymistä pidettiin tärkeässä roolissa edistyneellä tasolla.

TAULUKKO 1. Haastattelut. Tavoitteet taitojen opetuksessa.

ALKEET	JATKOTASO	EDISTYNEET
Omaan kehoon tutustuminen	Tilallinen hahmotus: Eri suunnien ja tasojen käyttö	Henkilökohtaisen tanssijaidentiteetin rakentaminen
Perusliikkumistaidot, askelikot	Perusaskelikkojen variaatiot ja monipuolisemmat yhdistelmät	Liikemateriaalin nopea sisäistäminen
Termistöön tutustuminen	Perustermit hallussa	Liikkeistön syvä ymmärtäminen
Tasapainot, piruettipisteen harjoittelu, paikallaan toteutettavat hypyt	Ykkös- ja tuplapiruettit, liikkuvat hypyt	Monipuoliset ja teknisesti haastavat yhdistelmät
Musikaalisuuden ja rytmien harjoittaminen	Musiikin ja liikkeen yhteyden ymmärtämisen syventäminen	Musikaalisuuden syventäminen
Ryhmätyöskentelytaidot	Tanssin ja taiteen kokemusten sanallistaminen	Oman tulkinnan ja persoonallisen ilmaisun kehittäminen

Vastauksissa on havaittavissa yhtäläisyys showtanssin julkisiin opetussuunnitelmiin. Eri tasoille nimetyt harjoiteltavat taidot ovat yhtäläisiä opetussuunnitelmissa ja haastateltavien vastauksissa. Vertailukohteena voidaan pitää myös esimerkiksi tanssikoulujen nettisivuilla nähtävillä olevia showtanssin tuntikuvauksia, joissa kerrotaan tiivistetysti showtanssitunnin sisällöstä ja etenemisestä lajissa. Selkeä yhtäläisyys oli myös haastateltavien vastausten välillä, joten tästä voidaan tehdä johtopäätös, että vaikka vakiintunutta tekniikkaa ja opetuksen etenemistä ei showtanssissa ole, on sillä kuitenkin valtakunnallisesti jonkinlainen yhtenäinen linja siinä, mitkä asiat koetaan tärkeiksi eri tasoilla.

4.5 Kilpailukulttuurin vaikutus lajin nykyiseen muotoon

Kaikki vastaajat kokivat kilpailukulttuurin vaikuttavan showtanssin nykyiseen muotoon jollain tasolla. Yksi vastaajista kertoi, että normaaliin viikkotuntimateriaaliin kilpailukulttuuri ei vaikuta juuriakaan. Vallallaan olevat tyyliuunnat, muotiliikkeet ja maneerit tulevat ja menevät, ja hänen opetuksessaan ne vaikuttavat korkeintaan lajissa kilpailevien tanssijoiden tunteihin. Toinen haastateltava kertoi, että kilpailuista saa uutta ideaa omiin tanssitunteihin ihan alitajuntaisestikin. Hänen mukaansa kilpailukulttuurin myötä useilla kouluilla on paine kehittyä jatkuvasti, minkä myötä myös tanssijat kehittyvät nopeammin. Erään vastaajan mukaan tanssikoulussa, jossa hän itse opettaa, kilpailukulttuuri on vahvasti läsnä, ja sen myötä tanssijat pääsevät näkemään laajasti ympäri Suomea ja maailmaa erilaisia teoksia ja lähestymistapoja tanssiin, mikä näkyy oppilaissa motivoituneena harjoitteluna.

Kilpailukulttuurilla koettiin olevan myös haitallisia vaikutuksia. Lähes kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että kilpailumaailmassa toisinaan itse tanssi on jäänyt vähemmälle, kun haastavat temput ovat saaneet suurempaa painoarvoa. Myös tanssitunnin odotukset saattavat vääristyä, kun keskittyminen ei riitä yksinkertaisempiin kehittäviin harjoituksiin, jos haastavammat koreografiat ja vaikeammat tekniset liikkeet ja temput kiinnostavat. Yksi haastateltavista kertoi, että hänelle itselleen opettajana kilpailukulttuuri on tehnyt tärkeäksi selkiyttää omia arvojaan työskentelyssä ja pelkkä menestyminen ei ole työskentelyn keskiössä.

Erityisesti FDO:n kilpailut määrittelevät vahvasti showtanssin trendejä. Vuosina 2015-2020 trendinä oli sellaisen musiikin käyttö, jossa ei ollut havaittavissa selkeää rytmiä, vaan rytmikkyys tuotiin

esitykseen liikkeen kautta. Samaan aikaan trendinä oli runon kaltaisen puheen käyttö osana esityksen äänimaailmaa. Nousevana trendinä Performing Arts -kilpailuissa on musikaalittyylinen jazz-tanssi ja vahva teatraalisuus.

Kilpailukulttuuri luo vahvaa motivaatiota harjoitteluun, mutta se tuo myös paineita tanssijoille, jotka tavoittelevat menestystä kilpailuissa. Kilpailijoita on yleensä paljon ja taso kilpailuissa nousee vuosi vuodelta. Etenkin nuorten harrastajien kohdalla on tärkeää, että kilpailumaailmasta keskustellaan yhdessä tanssinopettajan kanssa. Olen itse törmännyt tilanteisiin, joissa nuoret kilpailijat eivät ole olleet tietoisia esimerkiksi Performing Arts -kilpailujen pisteytysmenetelmistä ja ei-toivotun sijoituksen saadessaan ovat kohdentaneet turhautumisensa koreografiin tai muihin kilpailijoihin. Kilpailussa on tärkeää, että kilpailijat ovat tietoisia, miten suoritusta arvioidaan. Myös kilpailutilanteen jälkipuinti luo realistista käsitystä kilpailijan omasta suorituksesta suhteessa muihin osallistujiin, mikä on tärkeää harjoittelun ja motivaation ylläpitämisen kannalta.

4.6 Tavoitteellisuus showtanssin opetuksessa

Kysyin haastateltavilta heidän näkemyksistään showtanssin opetuksen tavoitteellisuudesta. Kaikki haastateltavat kertoivat, että heidän mielestään kaiken tavoitteellisuuden ja johdonmukaisen tasolta toiselle etenemisen keskiössä on opettajan tekemät valinnat. Heidän mukaansa on tärkeintä, että opettajan oma eteneminen asiasta toiseen on loogista ja perusteltua ja opetuksen tulee perustua huolelliseen tekniikkaan painottuvaan suunnitteluun. Tavoitteisiin pyrittäessä opettajan toteuttama suunnittelutyö luo pohjan, joka mahdollistaa tanssijoiden kehittymisen.

Vastaajat painottivat myös opetuksen kehittelyn ja pilkkomisen sekä eriyttämisen tärkeyttä, jotta jokainen pääsisi etenemään omalla tasollaan. Esimerkiksi ennen haastavaa hyppyä on syytä harjoitella vaadittavaa kehonhallintaa ja voimaa sekä rytmitystä ja linjauksia. Piruettien opetuksessa eriyttämistä voi toteuttaa pilkkomalla taidon tasapainon harjoitteluun oikeassa pyörimisasennossa, piruettipisteen harjoitteluun ilman pyörimisasentoa ja oikeassa asennossa piruetin toteuttamiseen lisäten pyörimiskierroksia tekniikan kehittyessä.

Opetussuunnitelman tärkeys nousi myös esiin. Yksi haastateltava oli sitä mieltä, että tanssikoulun sisällä olisi tärkeää, että opettajat työskentelisivät yhdessä johdonmukaisesti, niin että aina tietyllä tasolla opeteltaisiin sille kuuluvat keskeiset taidot, jotta oppilaille mahdollistuisi sujuva eteneminen

tasolta toiselle myös opettajan vaihtuessa. Tärkeimpänä vastaajat pitivät selkeitä tavoitteita, joista niin opettaja kuin oppilaatkin ovat tietoisia.

Aiheeseen perehtyessäni keskeiseksi näkökulmaksi tavoitteellisessa tanssinopetuksessa nousi esiin oppilaiden motivointi ja kannustaminen sekä psykologisen pääoman kasvattaminen. Haastattelut keskittyivät vastauksissaan pääasiassa taitojen opetukseen ja näihin liittyvien tavoitteiden asettamiseen, ja psykologinen näkökulma osana tavoitteellista ja pitkäjänteistä tanssin harrastamista jäi uupumaan. Toisaalta aiemmat haastattelukysymykset saattoivat ohjalla vastaajia kertoamaan ainoastaan showtanssin taidollisesta kehityksestä.

5 YHTEENVETO

Opinnäytetyöni taustalla on yleinen keskustelu showtanssin opetuksen haasteista lajin rajattomuuden vuoksi. Tavoitteenani prosessissa oli luoda selkeä kokonaisuus, joka ilmentää showtanssin nykyistä muotoa opetettavana tanssilajina Suomessa ja selkeyttää lajin opettamisen sisältöjä. Haastatteluiden kautta sain ajankohtaista tietoa opetuksen suunnittelusta, eri tasoilla opetettavista taidoista, kilpailukulttuurin vaikutuksista lajin muotoutumiseen, tavoitteellisuudesta sekä siitä, miten tanssinopettajat määrittelevät showtanssin 2020-luvulla.

5.1 Pohdinta

Opinnäytetyöprosessi onnistui hyvin. Valitsin itseäni kiinnostavan ja ajankohtaisen aiheen, jonka tutkimisesta hyödyn konkreettisesti ammatissani. Tavoitteenani on työskennellä pääasiassa showtanssinopettajana, joten koin tarpeelliseksi selkeyttää itselleni lajin traditiota, sisältöä ja tämänhetkistä määritelmää. Toteutin opinnäytetyön itselleni sopivalla joustavalla aikataululla ja aloitin prosessin syksyllä 2021. Etenkin prosessin alkuvaiheessa aikaa vei aiheen rajaaminen ja selkeän suunnitelman rakentaminen.

Haasteena prosessissani oli showtanssiaiheisen lähdekirjallisuuden löytäminen, sillä showtanssista on olemassa toistaiseksi hyvin vähän kirjallisuutta. Opinnäytetyöni tutkimusosion toteuttamisesta minulla oli selkeä visio ja koin, että haastattelut onnistuivat hyvin ja toimivat erinomaisena tutkimusaineistona. Kaikki haastateltavat ovat toimineet suhteellisen pitkään showtanssinopettajina, joten vastaukset voidaan todeta luotettaviksi. Haastatteluiden toteuttaminen ja analysoiminen oli opinnäytetyöprosessini antoisin osuus. Koin erittäin mielenkiintoiseksi tarkastella opettajien näkemyksiä taitojen opettamisesta eri tasoilla ja kuulla heidän ajatuksiaan opetuksen suunnittelusta ja showtanssin asemasta tanssikouluissa.

Opinnäytetyöprosessissa suurena apuna toimivat opinnäytetyöni ohjaajat, jotka huolehtivat työn etenemisestä ja auttoivat erityisesti työn alkuvaiheessa, kun aiheen rajaaminen ja kokonaisuuden hahmottaminen tuottivat itselleni haasteita. Työskentelyäni helpotti myös alkuperäisestä ideastani luopuminen, sillä alun perin olin suunnitellut toteuttavani showtanssin opetussuunnitelman osana opinnäytetyötäni. Luopumalla opetussuunnitelman luomisesta minulle jäi enemmän aikaa perehtyä

showtanssin tutkimiseen. Valmis opinnäytetyöni toimii kuitenkin hyvänä pohjana opetussuunnitelman luomiselle, joten jos tulevaisuudessa haluan rakentaa oman opetussuunnitelman, on minulla jo olemassa hyvä kokonaisuus, jonka pohjalta voisin lähteä sitä toteuttamaan.

5.2 Päätelmät

Showtanssi on suhteellisen nuori laji, joka hakee vielä paikkaansa tanssin opetuksen kentällä Suomessa. Koin tarpeelliseksi perehtyä aiheeseen, sillä jokainen aiheesta tehty tutkimus edistää lajin kehitystä ja luo tietopohjaa tuleville tutkimuksille. Kaikessa rajattomuudessaan haastatteluista kuitenkin kävi ilmi, että eri puolilla Suomea toimivilla tanssinopettajilla on suhteellisen yhtäläiset käsitykset showtanssin opetuksesta ja showtanssista lajina. Tämä tieto vahvistaa showtanssin mahdollisuuksia kehittyä vakiintuneeksi lajiksi. Keräämäni informaation pohjalta käy ilmi, että showtanssia ei voida toistaiseksi määritellä sen tradition perusteella, sillä sellaista ei ole vielä kerennyt muodostua. Toistaiseksi showtanssia määrittelevät trendit ja uudet virtaukset, jotka syntyvät esimerkiksi kilpailukulttuurista ja uudenlaisista musiikkityyleistä. Kilpailusäännöissä määritellyt normit showtanssiesitysten sisältöön vaikuttavat vahvasti siihen, millaiseksi showtanssin opetus Suomessa tällä hetkellä muotoutuu, sillä showtanssi mielletään tällä hetkellä pitkälti kilpailulajiksi.

Keskeisintä showtanssin opetuksessa on tutkimukseni perusteella monipuolisuus. Tietoperustasta ja haastatteluista nousee esiin useasti se, että showtanssitunneilla liikemateriaalin, teemojen ja musiikin tulisi olla mahdollisimman monipuolisia. Lajin vakiintumattomuus mahdollistaa sen, että showtanssia voidaan opettaa useilla eri tyyleillä ja se voi sisältää vaikutteita lähes mistä lajista hyvänsä. Haastatteluista pystyi kuitenkin huomaamaan, että jonkinlaista vakiintuneisuutta showtanssin opetuksessa on havaittavissa, sillä haastateltavilla oli yhtenevä linja esimerkiksi taitojen opetuksesta showtanssissa eri tasoilla sekä showtanssin ilmenemisestä tanssikouluissa. Haastateltavat painottivat myös suunnitelmallisuuden merkitystä showtanssin opetuksessa, mikä viestii siitä, että showtanssin opetussuunnitelmien toteuttaminen voisi olla aiheellista ja se voisi olla keskeinen tekijä showtanssin opetuksen kehittämisessä.

Vuorovaikutus ja ryhmässä tanssiminen koettiin vahvasti osaksi showtanssia. Jäin pohtimaan opettajan antaman palautteen ja arvioinnin merkitystä osana tavoitteellista showtanssin opetusta. Tietoperustasta käy vahvasti ilmi arvioinnin merkitys tanssijan kehitykseen, mutta haastatteluissa

tämä näkökulma jäi taitojen opettamiseen keskittymisen jalkoihin. Haastatteluissa korostui opettajien välinen yhteistyö lajin kehittämiseksi, ja koenkin tämän olevan avainasemassa showtanssin vakiinnuttamisessa.

Tuloksista voidaan päätellä, että showtanssin opetus 2020-luvulla on hyvinkin monimuotoista ja se näyttäytyy erilaisena riippuen siitä, kuka sitä opettaa. Laji perustuu vahvasti esiintymiseen, ja siihen panostetaan myös opetuksessa. Showtanssin opetuksessa on olemassa vakiintuneita teknisiä taitoja, jotka nousivat esiin niin haastatteluissani kuin myös julkisissa showtanssin opetussuunnitelmissa, mutta painoarvoa on myös opettajan omalla tyylillä ja kiinnostuksen kohteilla. Showtanssin opetus on monipuolisten liikkumis-, esiintymis- ja tanssitaitojen harjoittelua, ja näin ollen showtanssin harrastajilla on mahdollisuus kehittyä monipuolisiksi tanssijoiksi. Showtanssin vapaus antaa myös tilaa tutkia tanssijan omaa henkilökohtaista tanssijuutta ja etsiä omaa tapaa tuottaa liikettä. Opetusta voisi kehittää panostamalla valtakunnallisesti showtanssin opetussuunnitelmien luomiseen ja niiden noudattamiseen. Opetukseen voisi tuoda opettajan antaman palautteen ja arvioinnin lisäksi vahvemmin mukaan myös itse- ja vertaisarvioinnit sekä oppilaitosten arvioinnin, joka selkeyttäisi sitä, mitä showtanssin opetuksessa tavoitellaan.

5.3 Showtanssi tulevaisuudessa ja jatkotutkimusten mahdollisuudet

Showtanssin nykyisellä muodolla on runsaasti potentiaalia kehittyä vakiintuneeksi lajiksi, ja tämän edistämiseksi esimerkiksi opetussuunnitelmien luominen showtanssin opetuksen pohjalle voisi olla toimiva ratkaisu. Koin saavani tutkimuksestani hyvää käytännön tietoa showtanssin opetuksesta ja sen nykyisestä muodosta, ja keräämäni tiedon pohjalta on helppo jatkaa lajin tutkimuksen syventämistä.

Jatkotutkimusta ajatellen minua kiinnostaisi seurata showtanssioppilaiden kehitystä eri ympäristöissä eri opetusmenetelmien pohjalta. Tutkimuksessa voisi asetella vastakkain esimerkiksi sellaisen tanssikoulun oppilaita, jossa opetus perustuu ainoastaan opettajan omaan suunnitteluun, ja sellaisen tanssikoulun oppilaita, jossa opetus perustuu opetussuunnitelmaan. Tämän pohjalta voisi tutkia laajemmin showtanssin opetuksen suunnitelmallisuuden vaikutuksia tanssijan kehitykseen. Toinen mahdollinen jatkotutkimusaihe voisi liittyä esimerkiksi luovuuden ja mielenkiinnon ylläpitoon showtanssinopettajan työssä. Opinnäytetyössäni esiin nousi muun muassa jatkuva uuden keksi-

minen showtanssin opetuksessa, sillä laji on yhä suhteellisen määrittelemätön. Tässä tutkimuksessa mukaan voisi ottaa esimerkiksi työssäjaksamisen näkökulman, sillä jatkuva uuden keksiminen voi toisinaan olla hyvinkin kuormittavaa.

Opinnäytetyöprosessini on herättänyt minut pohtimaan tulevaisuuttani showtanssinopettajana sekä osoittanut kehittymismahdollisuuksia showtanssin kentälle. Prosessin päättyessä koen, että olen onnistunut keräämään tietoa ja työkaluja tulevaa ammattiani varten sekä myös rakentanut pohjaa, jolle rakentaa seuraavaa aiheeseen liittyvää tutkimusta. On mukava huomata, että vaikka showtanssista on tähän mennessä kirjoitettu vähä eikä sen määrittelyssä ole yksiselitteisiä vastauksia, on laji kuitenkin jo vakiinnuttanut asemansa suomalaisella tanssin opetuksen kentällä, ja tämä antaa sille mahdollisuuden rakentaa traditiota ja vakiintunutta tekniikkaa.

LÄHTEET

Andström, Nina 2010. Showtanssin historia Suomessa. Oulun ammattikorkeakoulu. Tanssinopettajan tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö.

Anttila, Eeva 2017. Ihmis- ja oppimiskäsitykset taideopetuksessa. Taideyliopiston teatterikorkeakoulu. Hakupäivä 9.4.2022. <https://disco.teak.fi/anttila/3-2-konstruktivistinen-oppimiskasitys/>

EOppiva 2019. Oppiminen on vuorovaikutusta. Hakupäivä 8.12.2021. <https://www.eoppiva.fi/oppiminen-on-vuorovaikutusta/>

EPerusteet 2017. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet. Hakupäivä 10.3.2022. <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/tpo/3689873/taiteenala/3780717>

FDO 2021. Finnish Dance Organization. Hakupäivä 22.11.2021. <https://fdo.fi/>

Helakorpi, Seppo 2001. Koulutuksen strateginen ja operationaalinen suunnittelu. Helsinki: Tammi.

Hellström, Martti, Jyrhämä, Riitta, Kansanen, Pertti & Uusikylä, Kari 2016. Opettajan didaktikka. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2004. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Ihme, Irene 2009. Arviointi työvälineenä. Lasten ja nuorten kasvun tukeminen. Jyväskylä: PS-Kustannus.

International Dance Organization 2021. Hakupäivä 18.11.2021. <https://www.ido-dance.com/ceis/webHomeldo.do>

Kajanto, Anneli, Onnismaa, Jussi & Toom, Auli 2008. Hiljainen tieto. Tietämistä, toimimista, taitavuutta. Helsinki: Kansanvalistusseura.

Kallio, Jenni 2016. Opettamisen vallankumous. Opettajasta elinikäisen oppimisen valmentajaksi. Helsinki: Tietosanoma.

Kuopion konservatorion tanssikoulu 2016. Tanssin perusopetuksen opetussuunnitelma. Hakupäivä 24.1.2022. <https://www.kuopionkonservatorio.fi/wp-content/uploads/2016/02/Tanssin-opetussuunnitelma.pdf>

Opetushallitus 2017. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017. Hakupäivä 8.12.2021. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/186919_taideen_perusopetuksen_yleisen_oppimaaran_opetussuunnitelman_perusteet_2017-1_0.pdf

Studio Move 2022. Tuntikuvaukset. Hakupäivä 14.3.2022. <https://www.studiomove.fi/showtanssi>

Tanssikoulu DCA 2021. Tuntikuvaukset. Hakupäivä 22.11.2021. <https://www.tanssikouludca.fi/tunnit/show/>

Uusikylä, Kari 2005. Lahjakkaiden kasvatus. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Virolainen, Harri & Virolainen, Ilkka 2018. Mielen voima oppimisessa. Helsinki: Viisas Elämä.

Vuorinen, Ilpo 2009. Tuhat tapaa opettaa. Tampere: Resurssi.

Öller, Jessica 2021. Finnish Dance Organization. Tuomaroinnin peruskoulutus. Koulutusmateriaali kirjoittajan hallussa.

LIITTEET

1. Miten pitkään olet toiminut showtanssinopettajana?
2. Miten määrittelisit showtanssin lajina?
3. Noudatatko opetuksessasi opetussuunnitelmaa? Jos kyllä, miten koet tämän vaikuttavan opetukseesi?
4. Mitä asioita pidät tärkeänä showtanssin opetuksessa?
5. Miten koet kilpailukulttuurin vaikuttavan showtanssin nykyiseen muotoon?
6. Millaisia keskeisiä taitoja nimeäisit tasoille alkeet, jatkotaso ja edistyneet?
7. Mitkä tekijät tekevät showtanssin opetuksesta tavoitteellista ja johdonmukaisesti tasolta toiselle etenevää?